

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Beata, pt., 22/08/2008

- [Choroby](#)

Żółw to zwierzę potencjalnie długowieczne, lecz wbrew pozorom niezwykle wrażliwe i przy braku właściwych warunków podatne na poważne choroby. Prawdopodobnie hodowane żółwie chorują rzadko bądź wcale. Na ogół wiele chorób żółwi początkowo nie objawia się w sposób widoczny dla hodowcy, a kiedy możemy zaobserwować ich objawy stan zwierzęcia może być ciężki. Każdy przypadek wymaga natychmiastowej interwencji.

Należy pamiętać, że przytłaczająca większość chorób u żółwi wymaga specjalistycznego leczenia weterynaryjnego w postaci zaaplikowania odpowiednich leków czy wykonania różnorodnych zabiegów do czego potrzebna jest ogromna wiedza i doświadczenie. Przed podjęciem leczenia potrzebna jest precyzyjna diagnoza, do czego niejednokrotnie niezbędne jest badanie, krwi, odchodów, czy wykonanie zdjęć RTG.

Nie należy żółwia leczyć na własną rękę, zwłaszcza jeśli jesteśmy początkującymi hodowcami. To co możemy i powinniśmy zrobić we własnym zakresie to poprawić warunki hodowlane, naprawić błędy, które doprowadziły do choroby, a następnie stosować się do ewentualnych zaleceń weterynarza w zakresie leczenia domowego.

Każdorazowo chorego lub podejrzanie zachowującego się żółwia należy od razu - jeszcze przed wizytą u weterynarza - poddać ścisłej kwarantannie izolując od innych żółwi, jeśli mamy ich więcej. Terrarium należy wyczyścić i zdezynfekować oraz utrzymywać w bezwzględnej higienie.

Warto zawczasu odnaleźć w okolicy weterynarza specjalizującego się w leczeniu żółwi i mieć zawsze pod ręką jego dane kontaktowe. Niestety takich specjalistów nie jest wielu, więc możemy mieć problem z dotarciem do prawdziwego fachowca.

Większość chorób u żółwi stanowi efekt niewłaściwej hodowli, a ich rozwój bywa nieraz długotrwały i owocuje dopiero po latach. Zwykle w przypadku wystąpienia objawów chorobowych sprawa wygląda bardzo poważnie. Przykładowo to co dla nas stanowi „zwykły katar”, bądź okazyjne wymioty – u żółwia nie jest bynajmniej niczym typowym, dlatego należy zawsze bacznie obserwować gada i znać objawy ewentualnych chorób, aby móc zareagować odpowiednio szybko w przypadku ich wystąpienia. Wszelkie nietypowe zachowania i zjawiska powinny budzić niepokój.

Najczęstsze objawy chorobowe:

- brak apetytu pomimo utrzymywania żółwia w ciepłe,
- nadmierna, przedłużająca się apatia,
- opuchlizna,
- nietypowe wydzieliny z nosa, jamy ustnej, oczu,
- ropnie i owrzodzenia,
- obrzęk,
- niedomykanie jamy ustnej,
- spuchnięte oczy,
- biegunka,

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Opublikowane na Żółwie lądowe, żółw stepowy i grecki (<https://www.zolw.info>)

- wymioty.

Choroby żółwi są często wynikiem kilku czynników, wśród których podstawową rolę odgrywają nieprawidłowa dieta oraz złe warunki hodowlane i towarzyszący im stres oraz dyskomfort odczuwany przez żółwia. Negatywny wpływ ma również stres spowodowany poczuciem zagrożenia, a wywołany brakiem możliwości schronienia się, częstym dotykaniem, przenoszeniem bądź męczaniem zwierzęcia. Bywa on powodem osłabienia odporności, co na ogół w połączeniu z innym negatywnym czynnikiem nieuchronnie prowadzi do choroby. Doświadczenie pokazuje, że najzdrowsze są te żółwie, które mogą do woli „wypasać się” na nasłonecznionym trawniku w ogrodzie bez nadmiernej ingerencji ze strony człowieka. Poczucie „życiowej przestrzeni” i związana z tym duża ilość ruchu w połączeniu z promieniowaniem słonecznym oraz zdrową, naturalną dietą zielną daje oszałamiające efekty. O tym, że psychika ma wpływ na ciało wiadomo nie od dziś, lecz prawda ta odnosi się również do żółwi.

Leczenia antybiotykami nie powinno się przedłużać ponad to, co konieczne. Niektóre z antybiotyków mogą ponadto podrażniać układ pokarmowy, zaś w przypadku braku reakcji organizmu na antybiotyk należy go zmienić. Są to ogólne zalecenia lecznicze. Każdorazową decyzję podejmuje zawsze weterynarz.

Najczęstsze choroby żółwi (UWAGA! Nie ma chorób błahych, jednakże te najpoważniejsze, zagrażające życiu żółwia, gdzie liczy się każda minuta – zostały oznaczone znakiem (!))

Choroba	Przyczyny	Objawy	Leczenie
Anemia	- Osłabienie organizmu - Pasożyty wewnętrzne - Schorzenia nerek i wątroby - Niedobór witamin z grupy B	- Bładość błon śluzowych - Słabość, apatia	Zależnie od przyczyny i stadium przypadku, zatem konieczna jest diagnoza weterynarza.
Biegunka	- Pasożyty wewnętrzne, - Niewłaściwa dieta (podawanie owoców), - Niedobór witaminy A	- Silnie cuchnący i wodnisty kał	Konieczne jest zbadanie kału przez weterynarza i postawienie diagnozy oraz stosownie do tego leczenie. Dostarczanie żółwiowi stale świeżej wody (ew. codzienne kąpiele) w celu uzupełnienia ubytku wody i aby zapobiec niebezpiecznemu odwodnieniu. Wskazane jest czasowo podawanie lucerny (nie jest zalecana jako stały element diety z uwagi na dużą zawartość białka), a także mniej suchej karmy.
Brak apetytu, anoreksja	- Różnorodne i zasadniczo bardzo poważne stany chorobowe - Poważna infekcja pasożytów, - Dysfunkcja nerek lub wątroby - Uraz szczęki lub ropyń uszu powodujący ból podczas jedzenia, - Niedobór witaminy A	- Przedłużający się brak zainteresowania dotychczas lubianym pokarmem pomimo odpowiedniej temperatury w terrarium i zapewnienia odpowiednich warunków - Efektem jest wycieńczenie i wyniszczenie organizmu	Konieczna jest niezwłoczna pomoc lekarska w celu ustalenia przyczyny anoreksji. Należy bacznie obserwować żółwia, pod kątem ewentualnych innych objawów chorobowych. Nie należy na własną rękę stosować karmienia na siłę.

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Opublikowane na Żółwie lądowe, żółw stepowy i grecki (<https://www.zolw.info>)

Choroba	Przyczyny	Objawy	Leczenie
Choroba górnych dróg oddechowych (!)	<ul style="list-style-type: none"> - Problemy ze wzrokiem - Anoreksja może mieć też miejsce w okresie pohibernacyjnym - Nieodpowiednia dieta - Nieodpowiednia wilgotność lub/i temperatura - Stres - Złe warunki hodowlane i ciasnota - Brak ekspozycji na promienie słoneczne - Podrażnienie śluzówki wskutek zapylenia w otoczeniu - Ciało obce w dziurce nosa - Kontakt z żółwiem innego gatunku - Niektóre z powyższych przyczyn mają charakter pośredni obniżając odporność żółwia i czyniąc go podatnym na tą chorobę	<ul style="list-style-type: none"> - Katar lub zatkanie dziurki w nosie - Trudności w oddychaniu - Załzawione oczy - „Ospałe” powieki - Brak apetytu	<p>Nie można zakładać że choroba sama minie jak katar lub zaziębienie u ludzi, ponieważ tak się nie stanie, zawsze konieczna jest szybka pomoc weterynarza, gdyż nieleczona choroba grozi śmiertelnie niebezpiecznym zapaleniem płuc i innymi powikłaniami.</p> <p>Na sterylny gazik należy pobrać próbkę wydzieliny i oddać do badania, gdyż w zależności od jego wyniku weterynarz powinien dobrać antybiotyk, który podaje się na ogół zakrapiając nos.</p> <p>Jeśli problemy powoduje ciało obce w nosie należy je delikatnie usunąć.</p> <p>Podczas leczenia należy zapewnić żółwiowi podwyższoną temperaturę (28-30 stopni) oraz stały dostęp do świeżej wody.</p> <p>Konieczna jest korekta złych warunków hodowlanych.</p>
Choroba nerek	<ul style="list-style-type: none"> - Odwodnienie - Niewłaściwa dieta obfitująca w białko	<ul style="list-style-type: none"> - Obrzęk i wzrost wagi w wyniku zatrzymania wody w organizmie - Bładość błon śluzowych - Letarg - Niemożność oddawania moczu - Odwodnienie - Anoreksja - Może dojść do infekcji bakteryjnej - Odpadające łuski z kończyn	<p>Konieczna szybka interwencja weterynaryjna w celu zahamowania rozwoju choroby i postępującego wyniszczania organizmu oraz podjęcia jak najszybciej właściwego leczenia.</p> <p>W początkowych stadiach pomoc mogą częste, ciepłe kąpiele i fizjoterapia tylnych kończyn.</p> <p>Może być konieczne przymusowe karmienie jeśli żółw popadł w anoreksję.</p> <p>W poważnym stanie</p>

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Opublikowane na Żółwie lądowe, żółw stepowy i grecki (<https://www.zolw.info>)

Choroba	Przyczyny	Objawy	Leczenie
Cukrzyca		<ul style="list-style-type: none"> - Letarg, osłabienie - Anoreksja	choroba jest nieuleczalna i konieczna jest eutanazja zwierzęcia. Aby stwierdzić cukrzycę konieczne jest badanie krwi przez weterynarza. Konieczna jest szybka pomoc weterynarza, gdyż nieleczona choroba grozi powikłaniami. Delikatne usunięcie cienkiej warstwy keratyny z zainfekowanych miejsc a następnie ostrożne oczyszczenie antyseptykiem i zastosowanie maści antybiotykowej. Czynności te należy powtarzać przez trzy dni pod ścisłą kontrolą i według zaleceń weterynarza. Następnie przemywa się codziennie chore miejsca, aż do całkowitego wysuszenia. Chore miejsca powinny być obandażowane w celu uniknięcia zabrudzenia lecz w sposób umożliwiający dostęp powietrza. W czasie leczenia należy unikać kontaktu pancerza żółwia z wodą. W poważniejszych przypadkach podaje się zastrzyk antybiotyku.
Grzybica, „gnicie” pancerza (!)	<ul style="list-style-type: none"> - Infekcja bakteryjna lub zarażenie grzybem w miejscu uszkodzenia pancerza, - Niekiedy chorobę wywołuje kleszcz	<ul style="list-style-type: none"> - Odbarwienie poniżej powierzchni pancerza - Miękkie miejsca na pancerzu i występująca wokół nich cuchnąca wydzielina	Jak dotąd brak skutecznej metody leczenia. Profilaktyka obejmuje przestrzeganie ścisłej higieny i kwarantanny związanej z wprowadzaniem do hodowli nowego osobnika każdy nowo nabyty żółw powinien przejść min. 6 mies. kwarantannę, w trakcie której konieczne jest dwukrotne zbadanie krwi na obecność przeciwciał wirusa.
Herpeswiroza, herpes	<ul style="list-style-type: none"> - Zakażenie wirusowe przez kontakt bezpośredni z nosicielem	<ul style="list-style-type: none"> - Stany zapalne spojówek oraz błon śluzowych jamy ustnej i w nozdrzach wraz z charakterystycznym nalotem - Wydzielina z otworów nosowych - Martwica błony śluzowej jamy gębowej i przełyku - Anoreksja - Osłabienie	Profilaktyka obejmuje przestrzeganie ścisłej higieny i kwarantanny związanej z wprowadzaniem do hodowli nowego osobnika każdy nowo nabyty żółw powinien przejść min. 6 mies. kwarantannę, w trakcie której konieczne jest dwukrotne zbadanie krwi na obecność przeciwciał wirusa.
Infekcje skórne	<ul style="list-style-type: none"> - Brak prawidłowej	<ul style="list-style-type: none"> - Zmieniona chorobowo	- Chore miejsca należy

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Opublikowane na Żółwie lądowe, żółw stepowy i grecki (<https://www.zolw.info>)

Choroba	Przyczyny	Objawy	Leczenie
	higieny w terrarium - Nadmierna wilgotność	powierzchnia skóry	natychmiast oczyścić środkiem antyseptycznym i przemywać nim dwa razy dziennie, może być konieczność zastosowania także maści antyseptycznej. Konsultacja z weterynarzem.
Katar	- Przeziągi - Zbyt niska temperatura - Skoki temperatury - Nieodpowiednia wilgotność - Zapylenie	- Wydzielina z nosa - Kichanie - Niekiedy brak apetytu	Kwarantanna i utrzymywanie zwierzęcia w ciepłe i dopływie świeżego powietrza lecz należy wyeliminować przeziągi i podmuchy zimnego powietrza. Podawanie kropli do nosa pod ścisłym nadzorem weterynarza. Leczenie jest
Metaboliczna choroba kośćca - MBD (ang. Metabolic bone disease)	- Niedobór wapnia w diecie, a szczególnie negatywny stosunek wapnia do fosforu - Zaburzenia metabolizmu witaminy D lub jej niedobór - Brak ekspozycji na promieniowanie UVB - Wtórnie w wyniku choroby nerek, wątroby, jelita, tarczycy lub gruczołów przytarczycznych	- Występująca ubocznie, żywieniowa nadczynność tarczycy lub gruczołów przytarczycznych (MBD wywołane złą dietą) - Osteoporoza (zmniejszenie gęstości kości) i towarzysząca jej łamliwość kości - Krzywica - Niski poziom wapnia we krwi - Rozmiękczenie i obrzęk żuchwy - Obrzęk kończyn na wysokości kości udowej - Apatia - Anoreksja - Trudności w poruszaniu się	długotrwałe i wymaga konsultacji z doświadczonym lekarzem weterynarii. Konieczna jest korekta błędów żywieniowych, suplementacji wapnia w witaminy D3 oraz ekspozycja na promieniowanie UVB. Leczenie jest
Martwicze zapalenie skóry (!)	- Infekcja bakteryjna	- Ciekła, niekiedy krwista substancja w okolicach pancerza, często poniżej płytek pancerza	Niezbędna natychmiastowa pomoc weterynarza, nieleczona choroba ma fatalne skutki. Leczenie zależy od rodzaju infekcji i stopnia jej zaawansowania. Stosuje się antybiotyki, niekiedy leczenie chirurgiczne
Okaleczenia, rany	- Zaatakowanie przez drapieżnika - Nieszczęśliwy wypadek	- Widoczne uszkodzenie ciągłości skóry	W drobnych przypadkach stosuje się miejscowo dezynfekcję lub antybiotyk oraz codzienne przemywanie rany środkiem antyseptycznym.

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Opublikowane na Żółwie lądowe, żółw stepowy i grecki (<https://www.zolw.info>)

Choroba	Przyczyny	Objawy	Leczenie
Opuchnięte lub przyknięte oczy	<ul style="list-style-type: none"> - Infekcja (brak higieny w terrarium) - Ogólne osłabienie - Niedobór światła słonecznego - Odwodnienie - Niedobór witaminy A - Zbyt niska wilgotność powietrza w otoczeniu	<ul style="list-style-type: none"> - Wyraźna, nienaturalna „wypukłość” oczu, szczególnie na powiekach i „mętne” spojrzenie	<p>Należy kontrolować gojenie się rany, jeśli w ciągu kilku dni nie widać poprawy należy udać się do weterynarza. Większe rany okrywa się bandażem po oczyszczeniu a następnie konieczna jest pomoc weterynaryjna. Może być konieczne prewencyjne leczenie antybiotykami (np. jeśli żółwia zaatakował szczur).</p> <p>Poważne, silnie krwawiące lub odsłaniające kości rany wymagają natychmiastowej interwencji ze strony weterynarza</p> <p>Każdorazowo diagnozę powinien postawić weterynarz, leczenie zależne jest od przyczyny choroby, zwykle objawowo pomaga zastosowanie odpowiedniej maści do oczu. Zwierzęciu należy umożliwić stały dostęp do płytkiego naczynia z czystą wodą oraz dbać o odpowiednią wilgotność powietrza zraszając podłoże. Codzienne kąpiele mogą pomóc w wypłukaniu sobie oczu przez żółwia. Jeśli powodem problemów jest niedobór witaminy A należy zadbać o to by w nie zabrakło jej dziecie żółwia (nie należy na własną rękę podawać suplementów witaminowych, gdyż łatwo o niebezpieczne przedawkowanie).</p> <p>Konieczne osuszenie i leczenie (także chirurgiczne) przez wykwalifikowanego weterynarza. Konieczne jest badanie</p>
Ropień uszu lub kończyn (!)	<ul style="list-style-type: none"> - Na ogół jest wtórnym następstwem skaleczenia, ugryzienia lub innej rany - Nielezione powoduje śmierć w wyniku	<ul style="list-style-type: none"> - Opuchlizna w okolicach kłapek usznych lub kończyn (szczególnie stawów) - Brak apetytu	<p>Konieczne osuszenie i leczenie (także chirurgiczne) przez wykwalifikowanego weterynarza. Konieczne jest badanie</p>

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Opublikowane na Żółwie lądowe, żółw stepowy i grecki (<https://www.zolw.info>)

Choroba	Przyczyny	Objawy	Leczenie
	rozprzestrzeniania się infekcji. - Guzy nowotworowe są praktycznie nieznanne u żółwi zatem w przypadku jakiegokolwiek dziwnej narośli można podejrzewać ropień.		kontrolne po zakończeniu leczenia.
Pasożyty wewnętrzne	- Spożycie wraz z zanieczyszczonym pokarmem - Brak higieny w terrarium	- Są początkowo trudne do zaobserwowania, dlatego należy regularnie dawać kał do badania - Biegunka - Wymioty - Brak apetytu - Utrata wagi	Stosowanie doustnych środków odrobaczających (zależnie od rodzaju pasożyta) pod ścisłą kontrolą i według zaleceń weterynarza.
Pasożyty zewnętrzne (roztocza, kleszcze, czerwy)	- Brak higieny w terrarium - Zawleczenie pasożyta z wybiegu	- Widoczne larwy bądź dorosłe osobniki pasożytów na skórze lub/i pancerzu oraz w okolicach ran - Roztocza są widoczne jako małe, żółte poruszające się punkciki	- Usunięcie widocznych pasożytów pincetą a następnie oczyszczenie i zdezynfekowanie miejsc ich wystąpienia. Roztocza można ostrożnie zmyć mydlinami. Po usunięciu pasożytów stosuje się w konsultacji z weterynarzem maści na bazie antybiotyków. Konieczna jest całkowita wymiana podłoża i dezynfekcja terrarium oraz jego wyposażenia. Posocznica jest przypadkiem krytycznym i niezbędne jest natychmiast podjęte intensywne leczenie antybiotykami pod ścisłą kontrolą weterynarza.
Posocznica (zatrucie krwi) (!)	- Na ogół stanowi następstwo wcześniejszej nieleczonej infekcji bakteryjnej, szczególnie w w połączeniu z zapaleniem skóry bądź ropniem - Może być efektem nieleczzonego zaparcia jaj u samicy albo zaklinowania jelita	- Zaczerwienienie skóry/plastronu - Krwawienie, podchodzenie krwią pancerza - Osłabienie, letarg - Wymioty - Zapaść - Nieprzytomność - Niekiedy delirium	Posocznica jest przypadkiem krytycznym i niezbędne jest natychmiast podjęte intensywne leczenie antybiotykami pod ścisłą kontrolą weterynarza.
Pęknięcie/ złamanie pancerza (!)	- Nieszczęśliwy wypadek - Zaatakowanie przez drapieżnika	- Widoczne naruszenia ciągłości karapaksu lub/i plastronu jak również ubytki ich części	Potrzebna jest natychmiastowa pomoc weterynaryjna, wszelkie złamania i pęknięcia pancerza niosą ryzyko zagrożenia życia.
Przerost listwy rogowej (dzioba)/pazurów	- Przerost dzioba powoduje podawanie zbyt miękkiego lub/i rozdrobnionego pokarmu - Przerost pazurów ma miejsce gdy żółw ma mało ruchu lub/i jego podłoże nie umożliwia	- Widoczny rozrost listwy rogowej, żółw może mieć trudności w przyjmowaniu pokarmu - Nadmiernie przerośnięte pazury utrudniają poruszanie się i paliczki żółwia są	Przerośnięte pazury można spiliwać pilnikiem do paznokci lub ustawić w otoczeniu (szczególnie w miejscu wspinaczki) żółwia duże szorstkie kamienie (np. piaskowce) aby zwierzę

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Opublikowane na Żółwie lądowe, żółw stepowy i grecki (<https://www.zolw.info>)

Choroba	Przyczyny	Objawy	Leczenie
	ścierania się pazurów	bardziej podatne na urazy	starło sobie pazury samoistnie. Korekty dzioba powinien dokonać wykwalifikowany weterynarz.
Skaza moczanowa (dna) i zapalenie stawów	<ul style="list-style-type: none"> - Odwodnienie - Zła dieta, zbyt obfita w białko - Niewłaściwe warunki hodowlane (zbyt niska temperatura i wilgotność)	<ul style="list-style-type: none"> - Opuchlizna kończyn - Sztywność i bolesność ruchów	Konieczna szybka pomoc weterynarza oraz nawodnienie żółwia (może być konieczne przymusowe pojenie) – patrz artykuł „Odwodnienie”.
Syndrom wyjąłowego jelita	<ul style="list-style-type: none"> - Kuracja antybiotykowa lub infekcja niektórych pierwotniaków	<ul style="list-style-type: none"> - Silna biegunka - Wydalanie niestrawionego pokarmu	Konsultacja weterynaryjna i podawanie środków odbudowujących prawidłową florę bakteryjną w jelitach.
Uszkodzenie wzroku	<ul style="list-style-type: none"> - Zwykle spowodowane jest zamrożeniem podczas hibernacji	<ul style="list-style-type: none"> - Brak reakcji na bodźce wzrokowe - Brak apetytu - Bezruch lub potknięcia zderzenia podczas ruchu, niekiedy chodzenie w kółko	Konieczna pomoc weterynarza. Należy spróbować karmić żółwia iz ręki, może koniecznym być karmienie przymusowe
Wymioty (!)	<ul style="list-style-type: none"> - Są zawsze oznaką poważnych schorzeń - Brak aktywności - enzymów trawiennych spowodowany za niską temperaturą - Poważna infekcja pasożytów wewnętrznych - Spożycie toksyny - Posocznica - Obecność bakterii we krwi - Mogą ponadto mieć miejsce w sytuacji karmienia siłą lub zbyt gwałtownego przenoszenia, a także jako efekt alergii na określony lek	<ul style="list-style-type: none"> - Zwracanie pokarmu	Zależne jest zawsze od przyczyny, którą powinien ustalić weterynarz. Jeśli wymioty są efektem alergii należy natychmiast zmienić rodzaj podawanego leku.
Zapalenie jamy ustnej (!)	<ul style="list-style-type: none"> - Infekcja bakteryjna lub wirusowa, na ryzyko której są narażone szczególnie żółwie mieszane z innymi gatunkami	<ul style="list-style-type: none"> - Obfite ilości śliny - Kaszel - Brak apetytu - Gąbczasty lub serowaty, żółtawy/biały osad w jamie ustnej - Dziaśła i język mogą być ponadto ciemnoczerwone lub purpurowe albo pokryte czerwonymi pęcherzykami	Natychmiastowa izolacja od innych żółwi i zachowanie najwyższej higieny. Konieczna jest natychmiastowa pomoc weterynarza. Leczenie obejmuje przemywanie chorych miejsc antyseptykiem oraz stosowanie odpowiedniego antybiotyku. Jest

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Opublikowane na Żółwie lądowe, żółw stepowy i grecki (<https://www.zolw.info>)

Choroba	Przyczyny	Objawy	Leczenie
Zaparcie jaj (!)	<ul style="list-style-type: none"> - Brak odpowiednich warunków do złożenia jaj przez samicę - Niedobór/niemożność przyswojenia wapnia - Stres	<ul style="list-style-type: none"> - Niemożność złożenia jaj - Dalszymi objawami są brak ruchu i letarg albo widoczny wysięk i napężanie się, może mieć też miejsce brak apetytu, wymioty i wypadanie macicy - Mogą wystąpić też ogólne objawy posocznicy	<p>długotrwałe a prognozy na ogół złe.</p> <p>Zapewnienie właściwego miejsca (bądź kilku) na złożenie jaj oraz dużej ilości wapnia w pokarmie oraz światła słonecznego.</p> <p>Zapewnienie spokoju w celu wyeliminowania stresu. Jeśli pomimo zapewnienia powyższych warunków nie następuje złożenie jaj lub pojawiają się dalsze objawy konieczna jest interwencja weterynaryjna, często wykonuje się zdjęcie RTG i zastrzyki pomagające wywołać złożenie jaj.</p>
Zapalenie płuc (!)	<ul style="list-style-type: none"> - Ogólne osłabienie - Nieleczona choroba górnych dróg oddechowych - Złe warunki higieniczne - Wilgoć - Nieodpowiednia temperatura - Zatłoczenie	<ul style="list-style-type: none"> - Obfite ilości śluzu i śliny (może wystąpić też piana) - Rozwieranie i trzymanie otwartego dzioba - Odwodnienie - Osłabienie i brak odruchu cofania kończyn pod pancerz - W poważnych przypadkach mogą wystąpić trudności w oddychaniu i trzymanie głowy pod nienaturalnym kątem - Kolejnymi objawami są zapaść, utrata świadomości, po czym następuje śmierć. - Od pierwszych symptomów do śmierci w poważnych przypadkach może minąć zaledwie kilka godzin, zatem w momencie zauważenia pierwszych objawów potrzebna jest NATYCHMIASTOWA pomoc weterynarza!	<p>Konieczna jest natychmiastowa pomoc weterynarza w postaci podania odpowiedniego antybiotyku w formie serii zastrzyków co 48 godzin. Żółw powinien być utrzymywany w cieple i nawadniany (za pomocą rurki jeśli odmawia picia wody po włożeniu do baseniku).</p>
Zaparcie	<ul style="list-style-type: none"> - Pasożyty wewnętrzne - Ciało obce w układzie pokarmowym - Nieodpowiednia dieta	<ul style="list-style-type: none"> - Żółw dłuższy czas nie oddaje kału lub ma z tym trudności	<p>Wskazane jest ok. 30 - minutowe moczenie żółwia zanurzonego do wysokości podbródka w wodzie oraz zwiększenie ilości błonnika w diecie.</p>

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Opublikowane na Żółwie lądowe, żółw stepowy i grecki (<https://www.zolw.info>)

Choroba	Przyczyny	Objawy	Leczenie
Zaklinowanie jelita (okreźnicy) (!)	<ul style="list-style-type: none"> - Celowe lub przypadkowe połknięcie ciała obcego przez żółwia i utknięcie go w okreźnicy - Poważne zarobaczenie - Niewłaściwa dieta	<ul style="list-style-type: none"> - Żółw nie wydalą kału - Może wystąpić również letarg lub/i trudności w oddychaniu, a nawet gwałtowna śmierć wskutek wstrzymania oddychania	<p>Jeśli nie widać poprawy potrzebna jest pomoc weterynaryjna i zastosowanie środka przeczyszczającego (zwykle jest to olej parafinowy). Często pomaga podanie do zjedzenia korzenia mniszka lekarskiego. Jeśli zaparcie jest efektem inwazji pasożytami konieczne jest podjęcie odpowiedniego leczenia. Należy zastosować ciepłe kąpiele i w braku wyraźnej poprawy jak najszybciej udać się do weterynarza, gdyż nieleczona choroba grozi posocznicą oraz zagraża życiu. Konieczne może być wykonanie zdjęcia RTG a nawet zabieg chirurgiczny.</p>
Zatrucie (!)	<ul style="list-style-type: none"> - Spożycie toksyny	<ul style="list-style-type: none"> - Objawy są różnorodne, zależnie od rodzaju toksyny i stopnia zatrucia, mogą wystąpić wymioty	<p>Należy znacznie obniżyć żółwiowi temperaturę otoczenia w celu spowolnienia metabolizmu i tym samym spowolnienia wchłonięcia toksyny. Konieczna jest natychmiastowa interwencja weterynarza (tj. podanie węgla leczniczego, płukanie żołądka).</p>
Zwyrodnienie stawów biodrowych	<ul style="list-style-type: none"> - Złe warunki hodowlane - trzymanie żółwia na podłodze lub innym śliskim podłożu - Nieodpowiednia dieta	<ul style="list-style-type: none"> - Stawianie tylnych kończyn bokiem, nie w pozycji pionowej - Opadanie tylnej części pancerza, lub ciągnięcie go po ziemi	<p>Konsultacja weterynaryjna. Leczenie jest długotrwałe i nie zawsze skuteczne. Należy zadbać o stabilne i porowate podłoże w terrarium (ubita ziemia, darń) oraz jak najczęściej umożliwić żółwiowi ruch na Słońcu i naturalnej darni na wybiegu ogrodowym</p>
Żółtaczką	<ul style="list-style-type: none"> - Odwodnienie - Schorzenia wątroby wywołane niewłaściwą dietą	<ul style="list-style-type: none"> - Brak apetytu - Skłonność do chowania się w kątach i zakopywania - Na ogół występuje żółtawe zabarwienie jamy ustnej	<p>Konieczna jest diagnoza weterynaryjna i w poważniejszych przypadkach zastosowanie leków oraz nawodnienie żółwia.</p>

Najczęściej występujące choroby żółwi lądowych, ich objawy i leczenie

Opublikowane na Żółwie lądowe, żółw stepowy i grecki (<https://www.zolw.info>)

Bibliografia:

[1] Highfield A.C., Lancaster A.: *Safer Hibernation and Your Tortoise*,

<http://www.tortoisetrust.org/articles/safer.html>

[2] Corton M.: *Common diseases of tortoises*,

<http://www.tortoisetrust.org/articles/commondisease.html>

[3] Maluta A.: *Precz z sałatą!...*; Draco magazyn nr 4/2007

[4] Piasecki T.: *Najczęściej spotykane choroby wirusowe gadów*; Draco magazyn nr 05/2007

Adres źródła: <https://www.zolw.info/hodowla/choroby/spis-chorob-zolwi-ladowych>